

Lärarhandledning:
Åk 8C PM-skolan
Istället för PRAO
v.20



Innehållsförteckning:

- Syfte med Istället för Prao
- Under Mentorstid på måndag: Vad händer v.18? (Se schema)
- **Övningar under veckan: (Kopplade till schemat)**
- Mål och verklighet
- Smart Matte
- Språk och resor
- Ung Företagsamhet

Lärarhandledning: file:///C:/Users/skjekj/Downloads/Produktens-vag-till-handeln-lararhandledning_0.pdf

Elevhäfte: file:///C:/Users/skjekj/Downloads/Produktens-vag-till-handeln-elevhafte_0.pdf

- Collage om framtiden
- Klurig matte (Matteboken) (se bifogade uppgifter)
- Hiss tal
- Påverkan av musik
- Olika ämnen passar till olika yrken (se bifogad blankett)
- Yrkesorientering
- Zlatan och Zara
- Fördomar – Yrkesroller (se bifogad blankett)
- Hantverk och robotar
- Brev till mitt framtida jag (se bifogad blankett)
- Enkät – Vad tyckte du? (slöjdläraren samlar in enkät på fredagen)

Istället för Prao

1. Varför "Istället för prao"?

Skolan valde att flytta fram praon, för att ni elever skulle kunna få ta del av riktig prao ute i verksamheterna, tyvärr så finns dock fortfarande pandemin kvar, vilket har gjort att skolan har valt att inte utsätta varken er elever eller företagare/arbetsplatser för smittspridning.

2. Så varför inte låta bli helt med prao?

Först och främst är det lag sedan 2018 på att alla elever i åk 8 och 9 ska få totalt 2 veckors prao. Detta för att ni ska få se hur "verkligheten", ett arbete fungerar. Hur kommunicerar de? Hur betar de sig mot varandra? Varför behöver jag dessa ämnen som jag läser nu när jag ska arbeta sen?

Därför vill vi ge er yrkeskunskap och information om yrken trots att ni inte kan komma ut. Om praon inte kan vara ute, så får vi ta in praon på skolan.

Vi hoppas att ni får en bra praovecka!

Övning: Mål och verklighet

Börja med att titta på filmen (alla elever): **Så blir du kejsaren av vintergatan**: <https://youtu.be/ft9rjONpsS0>

Varje elev får sedan titta på en av yrkesfilmerna (välj en). De finns på nästa sida:

- **Syfte:** Fundera över ett yrkes utbildning, lön, arbetsmiljö och hur eventuella skador kan förebyggas. Om du hade haft ett yrke, vilket skulle det varit? Svara även på övriga frågor nedan:
 1. Vad gör man i yrket?
 2. Vart arbetar personen i filmen (fabrik, kontor, utomhus...)
 3. Ta reda på vilken typ av arbetsmiljö de som arbetar har inom yrket. Ge förslag på hur skador eller andra risker kan förebyggas.
 4. Hur ser prognosen ut för yrket? Sök på internet (Arbetsförmedlingen)
 5. Vad har hen i månadslön? Sök på internet för att ta reda på vad snittlönen ligger på.
 6. Hur mycket får du ut efter att du har betalt din skatt?
 7. Vilken utbildning krävs för att arbeta inom yrket?

8. Hur mycket studielån har du behövt ta och vad behöver du betala tillbaka varje månad?

9. Hur bor du? Lägenhet eller villa? Bostadsrätt eller hyresrätt? Vad kostar denna?

10. Vilka försäkringar har du och vad kostar dessa?

11. Vad kostar mobiltelefonen, TV och internet varje månad?

12. Vad kostar elen i månaden?

13. Hur mycket pengar är rimligt att lägga på mat varje månad?

14. Tränar du och vad kostar i så fall ett tränings- kort?

15. Har du bil och vad kostar i så fall denna i månaden?

16. Har du något husdjur och vad kostar dig detta varje månad?

17. Hur mycket pengar spenderar du på kläder varje månad?

18. Hur mycket pengar spenderar du varje månad på resor, nöjen, frisörbesök etcetera?

Övning: Filmer: Mål och verklighet

Parkourtränare: <https://www.youtube.com/watch?v=GCcGyldWNRU>

Silversmed: <https://www.youtube.com/watch?v=iWxaZms73Ng>

Smed: <https://www.youtube.com/watch?v=uQoSdqwPdD8>

Färjekapten: <https://www.youtube.com/watch?v=YQuWHpgshls>

Violinmakare: <https://www.youtube.com/watch?v=IKoWR2XzOF0>

Personlig tränare/ styrkeinstruktör: <https://www.youtube.com/watch?v=rQufI72NgtQ>

Trädgårdsmästare: <https://www.youtube.com/watch?v=O4cv6cLOZcA>

Gynekolog: https://www.youtube.com/watch?v=T7n0T_4EyOc

Klättringsinstruktör: <https://www.youtube.com/watch?v=6pg6kHBjeeA>

Journalist: <https://www.youtube.com/watch?v=f1vKIM9Uo9E>

Övning: Filmer: Mål och verklighet

Tidningstryckare: <https://www.youtube.com/watch?v=Om4PqmiutjI>

Brevbärare: <https://www.youtube.com/watch?v=CW2IJI-3K2A>

Chokladmakerskan: <https://www.youtube.com/watch?v=37boU70VzjE>

Hisskötare: <https://www.youtube.com/watch?v=elhmvEkjx3Q>

Bröllopsfotograf: <https://www.youtube.com/watch?v=4JADr8txEDU&t=27s>

Djurskötare: <https://www.youtube.com/watch?v=O4bUnx-G1LQ&t=1s>

Teckenspråkstolk: <https://www.youtube.com/watch?v=aUHesLjnFbE>

Krukmakerskan: <https://www.youtube.com/watch?v=Z7aAvdGTNOc>

Skådespelerska: https://www.youtube.com/watch?v=RDimzq_DMno

Stylist: <https://www.youtube.com/watch?v=9ZqQ1ykzOkk>

Veterinär: <https://www.youtube.com/watch?v=UtrfvxFT7lg>

Begravningsentreprenör: <https://www.youtube.com/watch?v=Rg9xmbuqZwM>

Övning: Filmer: Mål och verklighet

Pilot: <https://www.youtube.com/watch?v=QmHIF80t0Tc>

Bilmekaniker: <https://www.youtube.com/watch?v=ID2grTSsSM&list=PL197E8C8170175714>

Barista: <https://www.youtube.com/watch?v=sEEaFT8w8TE&list=PL197E8C8170175714&index=2>

Mäklare: <https://www.youtube.com/watch?v=WVvGhCnX2Ok&list=PL197E8C8170175714&index=5>

Spa-terapeut:

<https://www.youtube.com/watch?v=kROHMZTHGkc&list=PL197E8C8170175714&index=6>

Teletekniker:

<https://www.youtube.com/watch?v=d78jENTbOF4&list=PL197E8C8170175714&index=9>

Tandhygienist:

<https://www.youtube.com/watch?v=L1vIK2o7fwg&list=PL197E8C8170175714&index=10>

Kemiingenjör:

https://www.youtube.com/watch?v=ErFmAfo_qWo&list=PL197E8C8170175714&index=27

Kommunikatör/ Webbredaktör:

<https://www.youtube.com/watch?v=CxZKGnwXZCA&list=PL197E8C8170175714&index=28>

Industrilackerare:

<https://www.youtube.com/watch?v=cZsGnlzhoGE&list=PL197E8C8170175714&index=29>

Forts. Övning: Mål och verklighet

Information om arbetsmiljö och annat finns på:

<https://arbetsformedlingen.se/for-arbetssokande/yrken-och-studier/framtidsutsikter/yrkeskompassen/#/>

När du klickat in på denna sida ovan och valt ett yrke; hur ser prognosen ut för yrket?

För att få reda på mer information. Klicka nere till höger där det står "yrkesbeskrivning". Här får du mer information.

Forts. Övning: Mål och verklighet

Fortsätt nu med att få en förståelse för vissa av de ord och uttryck som förekommer i arbetslivet och vid vidare studier.

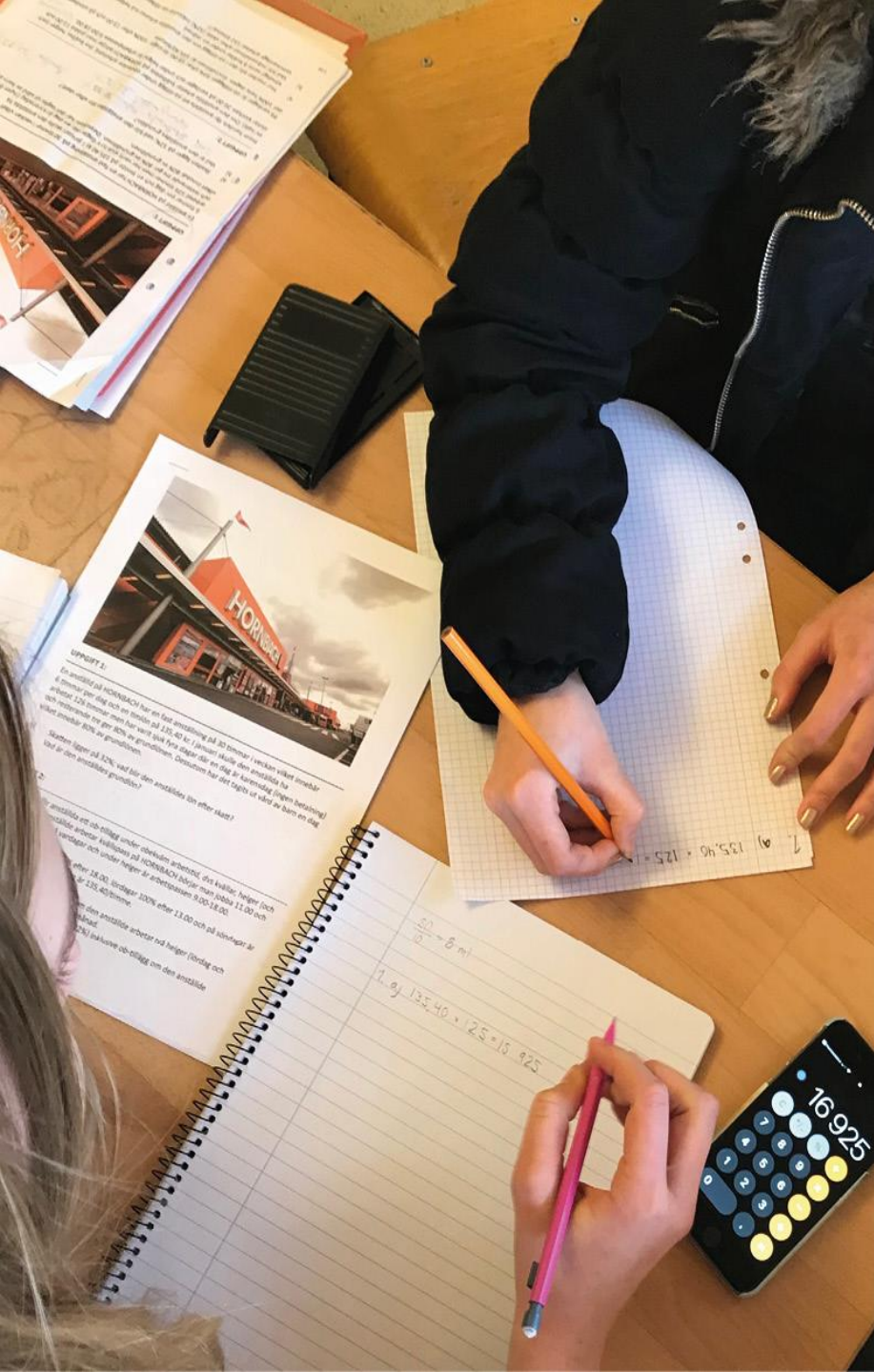
Uppgift:

Sök upp betydelsen till följande ord (se orden till höger). Ge tydliga och konkreta exempel.

Arbetsgivare
Bransch
Tillsvidareanställning
Visstidsanställning
Vara
Tjänst
Ob-ersättning
Kollektivavtal
Arbetsmarknad
CSR
Rekrytera
Fackförbund
Anställningsavtal
Arbetslöshetsförsäkring
Arbetsgivaravgift
Inkomstskatt
CV
Arbetstagare
Internationell

Nationell
Referens
Offentlig sektor
Multinationellt företag
Globalt samhälle
LAS
Provision
Privat sektor
Centrala studiestödsnämnden
Fakultet
Kandidatexamen
Magisterexamen

Skriv en presentation kring allt ni har hittat om ert yrke, redovisa i mindre grupper eller i helklass (läraren bestämmer. Gå igenom orden från arbetslivet tillsammans.



SMARTMATTE

RÄKNA PÅ RIKTIGT

”En verklighetsförankrad matematikbok för samverkan mellan skolan och näringslivet”

Övning: Smart Matte - Räkna på riktigt

Då är det dags för dig att lösa lite matte problem, som olika människor på olika arbetsplatser stöter på.

Läraren kommer dela in er i olika grupper. Ca 4 elever i varje grupp. Ni i er grupp ska lösa uppgiften tillsammans.

1. Det som ni ska börja med att göra är att titta på en film: Se nästa sida och välj en film och smart matte häftet som medföljer.

2. Ha ert smart matte häfte framför er under tiden som ni tittar på filmen, så att ni kan följa med i uträkningen.

3. När ni tittat på filmen, går ni igenom övriga mattetal. Bestämmer vilket mattetal som ni skulle vilja hjälpa företaget att lösa och sedan löser ni detta i er lilla grupp. Hinner ni mer än ett mattetal, får ni gärna lösa fler.

Lycka Till!

Länkar till filmer med matte tal

Smart Matte – Matte på riktigt – Yrken/Filmer:

Axis Ingenjör: <https://smartmatte.se/axis/>

Börjessons bil, säljare: <https://smartmatte.se/borjessons-bil/>

Thulins Elektriska AB, Elkraftsingenjör: <https://smartmatte.se/elektriker/>

Helsingborgshem, Fastighetsvärd: <https://smartmatte.se/helsingborgshem/>

Malmö Sjukhus, Specialistsjuksköterska: <https://smartmatte.se/malmo-stad/>

Räddningstjänsten, Brandman: <https://smartmatte.se/raddningstjansten/>

Skandinaviska Enskilda Banken, Privatrådgivare: <https://smartmatte.se/seb/>

Stadex, Kemist: <https://smartmatte.se/stadex/>

Österlen Lastvagnar, Servicemarknadschef: <https://smartmatte.se/osterlenslastvagnar/>

Övning: Språk

Språk och resor: Au-Pair/Volontär/Språkresa

- **Syfte:** För att få förståelse för andra länder, deras språk och kultur, samt få vidgad kunskap kring hur det är att åka som Au-pair, på Språkresa eller som volontär.

Läraren delar in er i grupper och ni väljer någon av uppgifterna: Au-pair, Volontär eller Språkresor. Ni skriver ihop en sammanfattning, översätter den till ert moderna språk (Tyska, Franska, Spanska, Svenska/Engelska) och gör en presentation. Ni berättar sedan för klassen eller i mindre grupper (läraren bestämmer detta) vad ni har fått reda på.

Forts. Övning: Språk

Uppgift:

Au-Pair:

1. Vad gör du som en Au-Pair?
2. Vad betyder ordet Au-Pair?
3. Vilka länder kan du åka som Au-Pair till?
4. Välj ut ett land som du skulle vilja vara Au-Pair i. Berätta om landet du valde!
5. Vad har de för kultur i detta land?
6. Vad äter de i landet?
7. Finns det några speciella regler som du bör veta om innan du åker som au-pair till ett land?

Skriv ihop en sammanfattning av vad ni skulle gjort som Au-Pair i det land som ni valt, genom frågorna ovan. Översätt det till ert moderna språk (Tyska, Franska, Spanska, Svenska/Engelska) Berätta sedan i helgrupp eller i mindre grupp (läraren bestämmer detta) och visa i en presentation.

Länk tips:

Au-pair guiden:

<http://www.aupairguiden.se/att-vara-au-pair/>

Cultural Care (Au-Pair företag):

<https://www.culturalcare.se/>

STS (Au-Pair företag):

<https://www.sts.se/>

Information Au-Pair:

<https://www.aupairworld.com/en/wiki/age-restrictions>

Youtube-film Au-Pair, Clara:

<https://www.youtube.com/watch?v=KgpmUj9L-j4>

Forts. Övning: Språk

Uppgift:

Volontär:

1. Vad gör du som en Volontär?
2. Vad betyder ordet Volontär?
3. Vilka länder kan du åka som Volontär till?
4. Välj ut ett land som du skulle vilja vara Volontär i. Berätta om landet du valde!
5. Vad har de för kultur i detta land?
6. Vad äter de i landet?
7. Finns det några speciella regler som du bör veta om innan du åker som volontär till ett land?

Skriv ihop en sammanfattning av vad ni skulle gjort som Volontär i det land som ni valt, genom frågorna ovan. Översätt det till ert moderna språk (Tyska, Franska, Spanska, Svenska/Engelska) Berätta sedan i helgrupp eller i mindre grupp (läraren bestämmer detta) och visa detta i en presentation.

Länk tips:

Goxplore (Volontärresor):

<https://www.goxplore.se/program>

Youtube film Goxplore (Volontärresa):

<https://www.youtube.com/watch?v=6ocJrvRH3nA>

Inspiration Volontär Ghana:

<https://www.youtube.com/watch?v=ZgpwbPlrycg>

Volontär olika organisationer:

<https://mitti.se/nyheter/listan-vill-volontar/>

Forts. Övning: Språk

Uppgift:

Språkresa:

1. Vad gör du när du åker på en språkresa?
2. Vilka länder kan du åka till på språkresa?
3. Välj ut ett land som du skulle vilja åka på språkresa till. Berätta om landet du valde!
4. Vad har de för kultur i detta land?
5. Vad äter de i landet?
6. Hur ser det ut med arbete i detta land?
7. Finns det några speciella regler som du bör veta om innan du åker på språkresa till detta land?

Skriv ihop en sammanfattning av vad ni skulle gjort som Volontär i det land som ni valt, genom frågorna ovan. Översätt det till ert moderna språk (Tyska, Franska, Spanska, Svenska/Engelska) Berätta sedan i helgrupp eller i mindre grupp (läraren bestämmer detta) och visa detta i en presentation.

Länk tips:

EF Språkresor film: <https://www.youtube.com/watch?v=A4OfGIRR1n8>

EF's hemsida: <https://www.ef.se/pg/sprakresor/>

STS hemsida: <https://www.sts.se/sprakresor/>



Svenska/SO: Övning: UNG FÖRETAGSAMHET – Vårt Samhälle

- Ung Företagsamhet är en politiskt obunden, ideell utbildningsorganisation och är en del av den globala organisationen Junior Achievement. Sedan 1980 har vi utbildat gymnasieelever i entreprenörskap genom utbildningen UF-företagande. Sedan 2010 arbetar vi även på grundskolan. Ung Företagsamhet ger barn och ungdomar möjlighet att träna och utveckla sin kreativitet, företagsamhet och sitt entreprenörskap. Ung Företagsamhet har tre läromedel för grundskolan Vårt samhälle, Se möjligheterna och Min framtid och ekonomi och utbildningen UF-företagande på gymnasiet. Dessutom finns ett alumninätverk bestående av före detta UF-företagare. Vi erbjuder läromedel, lärarhandledningar, fortbildning, bedömningsstöd, möjligheter till stipendier, utbyte med andra länder och inspiration för lärare och elever. Vi finns över hela Sverige, från norr till söder, genom ett nationellt kansli och 24 regionala föreningar. Vi har över 100 engagerade medarbetare till hjälp för elever och lärare, och organisationen har en bred kompetens inom entreprenörskap. Organisationen stöds av offentliga medel och det privata näringslivet.

Svenska/SO: Övning: Ung Företagsamhet.

Produktens väg till handel

Eleverna får bekanta sig med några av de yrkesgrupper som en produkt passerar innan kunden kan få den i handen.

Syftet med aktiviteten: är att eleverna ska lära sig mer om yrken inom handeln samt reflektera över sina egna förmågor och hur dessa kan utvecklas.

Målet: är att de ska inse att de har viktiga förmågor, kan utveckla dessa ytterligare och ha hjälp av dem när de kommer ut i arbetslivet.

Läroplanskopplingar: Alla som arbetar i skolan ska, enligt LGR 11, bidra till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av könstillhörighet, social eller kulturell bakgrund. Det görs bland annat genom att visa på spännande yrken som finns i vårt samhälle. Skolans mål är att varje elev:

- kan granska olika valmöjligheter och ta ställning till frågor som rör den egna framtiden
- har inblick i närsamhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv

Forts. Svenska/SO: Övning: Ung Företagsamhet- Vårt Samhälle

Så nu ska ni få börja med att titta på en film:

<https://www.youtube.com/watch?v=xapigqD0y-g&t=6s>

När ni sett färdigt filmen, går ni in och tittar på de olika underfilmerna:

<https://karriarihandeln.se/produktens-vag/>

(Klicka på introduktionsfilmen och stäng sedan av introduktionsfilmen, så kommer underfilmerna fram)

När ni tittar på underfilmerna, har ni ert Ung företagsamhets häfte framför er och kan börja arbeta med detta.

Forts. Svenska/SO: Övning: Ung Företagsamhet.

Produktens väg till handel

Uppgiften i korthet:

Börja med att se introduktionsfilmen tillsammans i klassen. Låt sedan eleverna se yrkesfilmerna, en i taget och reflekterar över förmågor de har som kan vara bra i yrket. Eleven får även reflektera över hur de kan träna upp sina förmågor i ett elevhäfte. Som lärare ställer du följdfrågor (finns på nästa sida) och stöttar eleverna till djupare resonemang. Vill du och eleverna veta mer om yrkena kan ni gå in på yrkeskartan.se där det finns mer information om respektive yrke samt flera yrken inom handelssektorn. Förbered tilläggsaktiviteten genom att skriva ut elevhäften till eleverna. I aktiviteten möter eleverna sex yrkeskategorier:

- Logistiker
- Lagerarbetare
- Inköpsassistent
- Visual merchandiser
- Onlinemarknadsförare
- Butikssäljare

Forts. Svenska/SO: Övning: Ung Företagsamhet. Produktens väg till handel

Logistik:

Förmåga att reflektera över: *Problemlösning.*

Reflektionsfrågor till eleven:

- När löste du senast ett problem?
- Vad var det för problem?

Lagerarbetare:

Förmåga att reflektera över: *Ordningsam.*

Reflektionsfrågor till eleven:

- Vad är du bra på att hålla ordning på?
- Vad skulle du kunna bli bättre på?
- Hur ska du träna dig för att bli bättre?

Inköpsassistent:

Förmåga att reflektera över: *Samarbete.*

Reflektionsfrågor till eleven:

- Beskriv en situation, i eller utanför skolan, där du tycker att samarbetet i din grupp har fungerat bra.
- Vad bidrog du med för att det blev så bra?
- Vad kan du träna på för att bli ännu bättre på att samarbeta?

Visual merchandiser:

Förmåga att reflektera över: *Kreativitet.*

Reflektionsfrågor till eleven:

- Jag känner mig kreativ när jag...

Onlinemarknadsförare:

Förmåga att reflektera över: *Digital.*

Reflektionsfrågor till eleven:

- Vad brukar du göra på dator, läsplatta eller smartphone?
- Vad behöver du träna på när det gäller datorer, läsplattor och smartphones?
- Hur ska du träna dig för att bli bättre?
- Vilka social medier känner du till?

Butikssäljare:

Förmågor att reflektera över: *Serviceinriktad och social.*

Reflektionsfrågor till eleven:

- I vilka sammanhang hjälper och stöttar du andra? • Berätta om när någon sist kom till dig och behövde hjälp. Vem var det? Vad kunde du hjälpa till med?
- Som butikssäljare är det viktigt med produktkunskap. Om du skulle ha en butik vad skulle du sälja för produkter? Vad vet du om den produkten?

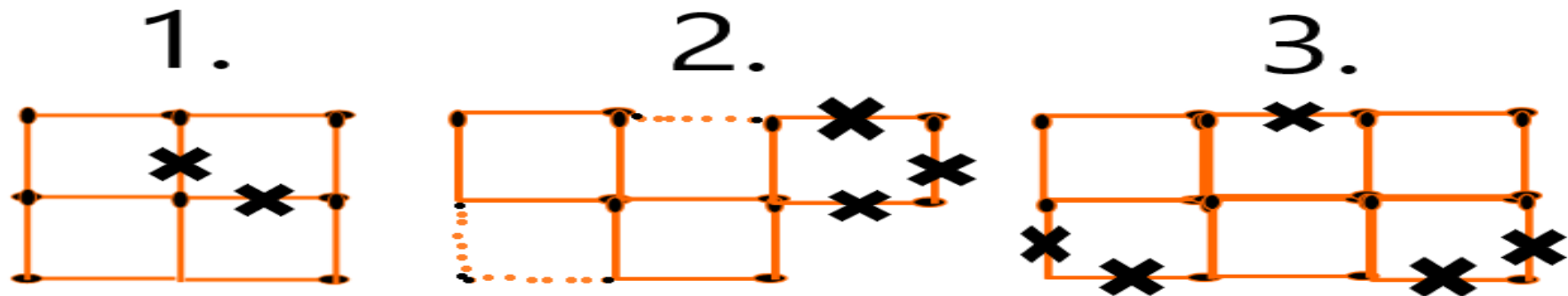
Forts. Svenska/SO: Övning: Ung Företagsamhet. Produktens väg till handel

Eleverna får med sig en utmaning att säga hej till tre personer som de tidigare inte har hälsat på. Följ upp hur det gick vid nästa lektionstillfälle.

Hitta dina förmågor:

Avslutningsvis får eleverna leta förmågor i en ordfläta. Se facit nedanför. Alla förmågor är viktiga att ha med sig ut i arbetslivet. Vi är alla olika och bra på lika saker, men det är viktigt att betona att alla kan utveckla sina förmågor och bli entreprenör. En entreprenör är en person som ser möjligheter och gör något av dem. Vi behöver många entreprenörer i samhället framöver.

Lösningar:





Övning: Collage om framtiden

Uppgift:

Gör ett collage digitalt eller analogt.

Collaget kan förslagsvis innehålla följande:

- Vad vill du ha i din framtid? (Utbildning, arbete, bil, hus, man/kvinna, djur, barn)
- Hur ser vägen ut för att nå dit?
- Vad behöver du göra här och nu?
- Vad behöver du göra på lång sikt?
- Vilka resurser har du idag för att nå ditt mål?

Använd gärna gamla tidningar och klipp och klistra eller sätt ihop det digitalt.

Presentera ditt collage och dina tankar för dina klasskamrater.

Matte: Övning: Klurig matte (Matteboken, Se bifogad uppgift)

- Ni ska lösa de olika kluriga matteuppgifterna i mindre grupper (läraren bestämmer grupperna) och när alla är färdiga har ni diskussion kring hur uppgiften löstes.
- Se bifogad uppgift.

Övning: Hisstal

Syfte med övningen:

Tanken med övningen är att ni ska öva er på engelska och på hur ni snabbt plockar fram era bästa sidor och kompetenser hos er själva. Genom ett hiss tal på engelska ska du kunna argumentera för vilka kompetenser som du har fått med dig genom skolan och som kommer att gynna dig i ditt kommande arbetsliv.

Ett hiss tal är ett väldigt kort tal där du på bara några minuter ska kunna övertyga dina åhörare/klasskompisar. Begreppet kommer från att du snabbt ska kunna övertyga eller presentera en idé för en person som du stöter på i en hiss.

Genomförande:

Ni kommer bli uppdelade i grupper med 3-4 elever i varje. Ni ska tänka er att ni hamnar i en hiss med en sur gammal man som tycker att dagens ungdom är förfärlig och inte lär sig någonting vettigt i skolan.

Er uppgift är att på en minut övertyga mannen om att ni visst har fått med er kompetenser ifrån skolan som ni kommer ha nytta av i arbetslivet. Detta görs på engelska.

Ni får 45 minuter på er att förbereda ert hiss tal (Lektion 1). Därefter är det dags att redovisa sitt hiss tal inför resten av klassen eller i mindre grupper (läraren bestämmer detta) på engelska (Lektion 2).

Efterdiskussion:

- Vilka kompetenser tar många av grupperna upp?
- Tror ni att det finns några kompetenser som ungdomar idag saknar jämfört med de som var unga för fyrtio år sedan?

Forts. Övning: Hiss tal

Ord (kompetenser på engelska):

Samarbetsförmåga = ability to work together

Förmåga att uttrycka sig i tal och skrift, språkkunskaper = language skills

Analytisk förmåga (att kunna analysera) = analytical ability

Initiativförmåga = initiative

Arbetslivserfarenhet (prao, sommarjobb) = work experience

Ett kritiskt tänkande = critical thinking

Ett kreativt tänkande = creative thinking

Förmåga att leda andra = Ability to lead others

Att kommunicera bra i skrift = To communicate well in writing

Duktig på att använda dator = good at using a computer

Duktig på att planera = Good at planning

Social = Social

Övertalningsförmåga = persuasiveness

Anpassningsbar = customizable

Duktig på att hålla reda på tiden = Keeping track of time

Aktiv på jobbet/skolan = Active at work / school

Duktig på att kommunicera = Good at communicating

Övning: Påverkan av musik

Börja med att titta på the Evolution of dance 1950-2019.

Länk: <https://www.youtube.com/watch?v=p-rSdt0aFuw>

Diskutera sedan i klassrummet hur musik har påverkat hur vi dansar och rör oss.

1. Hur kommer det sig att musiken har ändrats så mycket?

Lyssna sedan på dessa låtar:

- (Hajen): <https://www.youtube.com/watch?v=R3WwcsjWPIQ>

1. Vilken känsla och vilket yrke kopplar du denna musik till?
2. Hur kommer detta sig?

- (Titanic): https://www.youtube.com/watch?v=3gK_2XdjOdY

1. Vilken känsla och vilket yrke kopplar du denna musik till?
2. Hur kommer detta sig?
3. Se om du kan hitta fler låtar som du kan relatera till olika yrken (via youtube)

Övning: Yrkes- och gymnasieorientering

Syfte: Syftet med övningen är att ni elever ska få röra på er, samtidigt som ni lär er nya saker kring gymnasiet och olika yrken.

Vad händer: Orientering runt dammen. Ni är uppdelade i mindre grupper (läraren bestämmer vilka som är i vilken grupp). Svara på frågor som är kopplade till gymnasiet och om yrken.



Orientering Fråga 1:

Vilka ämnen måste en elev vara godkänd i (behörig i) för att komma in på gymnasiet?

1. Svenska, Engelska, Musik

X. Svenska, Engelska, Matte

2. Svenska, Engelska, Samhällskunskap

Orientering Fråga 2:

I vilket yrke använder du ofta sugrör?

1. Gitarrbyggare

X. Florist

2. Skulptör

Orientering Fråga 3:

Hur mycket meritpoäng kan en elev ha som mest om hen har 17 ämne (Har moderna språk – franska, tyska eller spanska)?

1. 320

X. 330

2. 340



Orientering Fråga 4:

Vilket yrke kan du inte jobba som om du läser Restaurang- och livsmedelsprogrammet?

1. Konditor

X. Charkuterist

2. Kylmontör

Orientering Fråga 5:

I vilket yrke använder du en Mirett?

1. Skulptör

X. Skådespelare

2. Ingenjör

Orientering Fråga 6:

Eleven tränar tennis på fritiden. Eleven skulle gärna vilja ha mer idrott på gymnasiet. Vad bör hen söka då?

1. MIU = Mer idrotts utbildning

X. KIU = Krävande idrotts utbildning

2. NIU = Nationell idrotts utbildning

Orientering Fråga 7:

Vad står VVS för?

1. Värme, Ventilation och Solenergi

X. Värme, Vatten och Sanitet

2. Värme, Ventilation och Sanitet



Orientering Fråga 8:

Vad är lärlingsutbildning på gymnasiet?

1. Att eleven får fler timmar att studera på.

X. Att eleven får gå bredvid läraren på gymnasieskolan.

2. Att eleven får vara ute på en arbetsplats 50% och vara inne på skolan 50% i veckan.

Orientering Fråga 9:

I vilket yrke använder du en krejs?

1. Inredningsdesigner

X. Plattsättare

2. Sotare



Orientering Fråga 10:

Vad jobbar du med om du jobbar som rättsantropolog?

1. Arbetar med att identifiera döda personer
- X. Arbetar med att utreda hur en person mår
2. Arbetar med att se att lagen stämmer

Rätt svar: Orientering:

Svar:

Fråga 1: X. Svenska, Engelska, Matte

Fråga 2: X. Florist

Fråga 3: 2. 340

Fråga 4: 2. Kylmontör

Fråga 5: 1. Skulptör

Fråga 6: 2. NIU = Nationell idrotts utbildning

Fråga 7: 2. Värme, Ventilation och Sanitet

Fråga 8: 2. Att eleven får vara ute på en arbetsplats 50% och vara inne på skolan 50% i veckan.

Fråga 9: 2. Sotare

Fråga 10: 1. Arbetar med att identifiera döda personer

Övning: Zlatan och Zara

Zlatan och Zara Larsson har båda varsin framgångsrik karriär. Hur nådde de dit? I denna aktivitet får ni reflektera över motivation och mål.

Genomförande:

Nästan alla här vet förmodligen vilka Zlatan och Zara Larsson är. De två har båda beskrivit hur de har kämpat och utvecklat sina talanger sedan de var väldigt unga. Zara Larsson vann en talangtävling som 12-åring och Zlatan var bara 13 år när han värvades till Malmö FF där han senare gjorde A-lagsdebut. Titta gärna på några videoklipp från deras unga år, se länkar nedan.

Zara Larsson Talang (4:30 min): <https://www.youtube.com/watch?v=44uk3IXc9G8>

Zlatan Ung: (4:01 min):

<https://www.bing.com/videos/search?q=ung+zlatan&&view=detail&mid=31ECEC3468A2DB1CD70F31ECEC3468A2DB1CD70F&&FORM=VRDGAR>

Men det finns ju också många okända människor som är riktigt bra på något.

Vem tänker ni på? Någon i er närhet, familj, skolan eller annat?

Låt eleverna diskutera parvis vad de tror behövs för att nå framgång i något.

Det finns dem som säger att det tar 10 000 timmar att bli riktigt bra på något. Hur många timmar per dag kan man lägga ned på att bli bra på något? Och hur lång tid tar det då att nå framgång? Finns det egentligen genvägar?

Övning: Zlatan och Zara

Ni ska nu (var och en) sätta ett mål för att se hur ni faktiskt kan förbättra era resultat på några veckor och nå "framgång". Tänk armhävningar, situps eller annan konditionsträning. Gör en träningsdagbok under en vecka för att få syn på tiden som du lagt ned.

Uppgifterna ni gjort har säkert bidragit till att väcka funderingar.

Vad vill du bli bra på?

Vet du hur du ska bli bra på det?

Finns det något skolämne som du vill bli bra på och varför eller varför inte?

Vad är framgång för dig?

Övning: Hantverk och Robotar

Börja med att titta på filmen:

- Utan hantverkare stannar Sverige:
https://www.youtube.com/watch?v=QISv2GDHEIA&list=PLSsOjNhH5Cx2MLU6nSnF-dx3wmVgmOF_L

Titta sedan på filmen:

- De lär robotar bli mer lika människor: <https://youtu.be/RYeiAfsLpVM>

Uppgift:

Diskutera i mindre grupper (läraren delar in).

1. Vad hade vi gjort utan hantverkare?
2. Varför är det viktigt att skolungdomar väljer yrkesprogram till gymnasiet?
3. Om du skulle välja ett hantverk, vilket skulle detta vara?
4. Om robotar skulle ta över och göra allt som har med hantverk att göra. Hur skulle detta då se ut i framtiden? Hur skulle det bli med oss människor och jobb? Om vi inte skulle ha jobb, vad skulle vi då göra istället?

Övning: Enkät - Vad tyckte du?

Istället för PRAO:

1. På **matten** denna veckan har du haft två olika uppgifter att göra. Smart matte, samt klurig matte. Vilken lektion av dessa var roligast och förklara gärna vad som skiljde lektionerna åt, enligt dig.

2. På **NO:n** denna veckan så har du fått arbeta med Smart matte, olika ämnen passar till olika yrken och Fördomar - yrkesroller. Hur hänger matte ihop med NO? Vad var roligt med dessa övningar?

Övning: Enkät - Vad tyckte du?

3. På **språk** lektionen har du fått arbeta med språk och resor, vad anser du om denna aktivitet? (Utveckla gärna ditt svar)

4. På **idrotten** har du fått göra både yrkesorienteringen och Zlatan och Zara övningen. Vilken var roligast och hur kommer detta sig?

Övning: Enkät - Vad tyckte du?

5. På **engelskan** har du fått arbeta med att skapa ett hiss tal och få redovisa detta. Vad anser du var syftet med denna uppgift?

6. I **Svenska** har du fått arbeta med Ung företagsamhet, Mål och verklighet, samt fått skriva ett brev till ditt framtida jag. Vilken av dessa övningar lärde du dig mest av? Hur kommer detta sig?

Övning: Enkät - Vad tyckte du?

7. På **SO:n** har du arbetat med Ung Företagsamhet, samt Mål och verklighet. Vad var syftet med dessa övningar, anser du? Vad tar du med dig av dessa övningar?

8. På **bilden** har du fått göra ett collage om din framtid. Vad var mest spännande med att få göra detta?

9. På **Musiken** har du fått arbeta med påverkan av musik. Vad tar du med dig från denna övning?

Övning: Enkät - Vad tyckte du?

10. **HKK** har du fått arbeta med mål och verklighet. Vad var mest intressant med denna övningar och vad tar du med dig från denna?

11. På **slöjden** har ni fått titta på filmerna: Utan hantverkare stannar Sverige, samt De lär robotar bli mer lika människor. Ni har även fått diskutera hur detta kommer se ut i framtiden. Vad tycker du är syftet med filmen och vad tar du med dig av övningen?

12. Om det skulle bli alternativ prao igen, vad skulle du vilja ha mer av då?

LÄMNAS TILL LÄRARE SISTA LEKTIONEN